

จับตาความร่วมมือ ‘อภ.-มว.’ พัฒนาผลิตภัณฑ์ กัญชาเมดิคัลเกรดรูปแบบหลากหลาย

นอกจากช่วงเดือนกรกฎาคมนี้เราจะได้สารสกัดกัญชาเมดิคัลเกรดเพื่อนำมาใช้ทางการแพทย์แล้ว

ล่าสุดองค์การเภสัชกรรม(อภ.) ลงนามข้อตกลงความร่วมมือ กับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการส่งสารสกัดกัญชาเมดิคัลเกรดให้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น

จับตาความร่วมมือ ‘อภ.-มข.’ พัฒนาผลิตภัณฑ์ กัญชาเมดิคัลเกรดรูปแบบหลากหลาย

พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ “โครงการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สารสกัดกัญชาทางการแพทย์” ระหว่าง องค์การเภสัชกรรม กับ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕

รศ.นพ.ชาญชัย พานทองวิริยะกุล คณบดีแพทยศาสตร์ ในฐานะรักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มข.) มีความยินดีที่ได้ร่วมมือกับองค์การเภสัชกรรม (อภ.) ในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สารสกัดกัญชาทางการแพทย์ เพราะ มข.มีความพร้อม เนื่องจากมีคณะที่เกี่ยวข้องที่จะมาร่วมมือในการดำเนินงานถึง 5 คณะ คือ 1.คณะเกษตรศาสตร์ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการปลูก สามารถควบคุมเพศผู้เพศเมีย และพัฒนาสายพันธุ์กัญชาได้ 2.คณะเภสัชศาสตร์ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการทำยาจากสมุนไพร การพัฒนาสารสกัดกัญชารูปแบบใหม่ๆ

3.คณะวิทยาศาสตร์ ที่เชี่ยวชาญด้านเคมีสามารถสกัดสารที่อยู่ในกัญชาได้ เพราะสารในกัญชามีมากกว่า 147 ชนิด รวมทั้งสามารถวิจัยสารสำคัญของกัญชาที่นอกเหนือไปจากสารทีเอชซี (THC) และซีบีดี (CBD) 4.คณะแพทยศาสตร์ ที่พร้อมในการนำกัญชามาศึกษาวิจัย และ 5.คณะสัตวแพทยศาสตร์ นำกากช่อดอกกัญชา ซึ่งเหลือจากการสกัดไปทำอาหารสัตว์ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

จับตาความร่วมมือ ‘อภ.-มข.’ พัฒนาผลิตภัณฑ์ กัญชาเมดิคัลเกรดรูปแบบหลากหลาย

ด้าน ศ.ดร.ภญ.บังอร ศรีพานิชกุลชัย คณะเภสัชศาสตร์ ในฐานะคณะกรรมการขับเคลื่อนการวิจัยและ พัฒนากัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวว่า ขณะนี้ ทาง มข. มีการจัดการเพื่อให้ได้ยาเตรียมในรูปแบบใหม่ที่เป็นนวัตกรรมแตกต่างไปจากที่ใช้ในปัจจุบัน เบื้องต้นได้มีการพัฒนา 3 รูปแบบ คือ ยาเหน็บทวารหนัก แผ่นฟิล์มเกาะติดเนื้อเยื่อในช่องปาก และแผ่นแปะซึมผ่านผิวหนัง โดย 1.สูตรยาเหน็บทางช่องทวารหนัก จะเป็นยาเหน็บของเหลวที่สามารถฉีดสวนเข้าไปทางทวารหนักที่มีอุณหภูมิร่างกายแล้วเกิดเป็นเจลและปลดปล่อยตัวยาออกมา ขณะนี้ได้ทดลองพัฒนาสูตรเบสของยาเตรียม ที่พร้อมจะบรรจุสารสกัดกัญชาไว้แล้ว โดยยาเหน็บนั้นเหมาะกับผู้ป่วยที่ไม่สามารถรับประทานยาทางปากได้ เช่นในผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย การให้ยาทางทวารหนัก ถือเป็นช่องทางที่สะดวก

จับตาความร่วมมือ ‘อภ.-มว.’ พัฒนาผลิตภัณฑ์ กัญชาเมดิคัลเกรดรูปแบบหลากหลาย

“เมื่อบรรจุสารสกัดกัญชาแล้วจะได้ต้นแบบยาเตรียมที่จะนำไปทดสอบต่อในสัตว์ทดลองเพื่อหาค่าพารามิเตอร์ทางเภสัชศาสตร์ก่อนจะใช้ทดสอบในมนุษย์ต่อไป ข้อดีของยาเหน็บที่จะพัฒนาขึ้น จะแตกต่างจากยาเหน็บแบบเดิม คือ สามารถบรรจุในกระบอกฉีดขนาดเล็ก เมื่อต้องการใช้ให้ฉีดเข้าทวารหนักโดยไม่ทำให้ไหลออกมาจนเลอะเทอะ ตัวยาไม่ผ่านกระบวนการย่อยที่ตับ ทำให้ผู้ป่วยได้รับยาอย่างเต็มขนาด” ศ.ดร.ภญ.บังอร กล่าว

ศ.ดร.ภญ.บังอร กล่าวต่อว่า 2.แผ่นฟิล์มเกาะติดเนื้อเยื่อในช่องปาก ซึ่งจะใส่แผ่นฟิล์มเข้าทางช่องปากแล้วสอดเข้าใต้ลิ้นให้เกิดการละลายและดูดซึมตัวยาได้ เช่นเดียวกับน้ำมันกัญชา ซึ่งการพัฒนาในรูปแบบยาเตรียมที่เป็นแผ่นฟิล์ม จะทำให้สามารถกำหนดขนาดใช้และปริมาณสารสำคัญได้แม่นยำกว่าการหยดน้ำมันกัญชาเข้าใต้ลิ้นที่ควบคุมปริมาณการหยดแต่ละหยดค่อนข้างยาก ทำให้ขนาดการใช้แต่ละครั้งไม่แน่นอน และ 3.แผ่นแปะซึมผ่านผิวหนัง เป็นการให้ยาอีกทางหนึ่ง ที่เริ่มนิยมมากขึ้น โดยไม่ต้องรับประทานเข้าไป เนื่องจากตัวยาในแผ่นแปะจะซึมผ่านทางผิวหนังเข้าไปในกระแสเลือด จัดเป็นรูปแบบยาเตรียมที่ใช้เทคโนโลยีที่ค่อนข้างใหม่ในการพัฒนายา และได้เริ่มใช้กับยาแผนปัจจุบัน ได้แก่ ยาแก้ปวดบางประเภท ซึ่งเมื่อให้ยาทางปากจะทำให้เกิดอาการข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ระคายเคืองกระเพาะอาหาร จึงช่วยลดอาการข้างเคียงจากยาได้

จับตาความร่วมมือ ‘อภ.-มว.’ พัฒนาผลิตภัณฑ์ กัญชาเมดิคัลเกรดรูปแบบหลากหลาย

ศ.ดร.ภญ.บังอร กล่าวต่อว่า 2.แผ่นฟิล์มเกาะติดเนื้อเยื่อในช่องปาก ซึ่งจะใส่แผ่นฟิล์มเข้าทางช่องปากแล้วสอดเข้าใต้ลิ้นให้เกิดการละลายและดูดซึมตัวยาได้ เช่นเดียวกับน้ำมันกัญชา ซึ่งการพัฒนาในรูปแบบยาเตรียมที่เป็นแผ่นฟิล์ม จะทำให้สามารถกำหนดขนาดใช้และปริมาณสารสำคัญได้แม่นยำกว่าการหยดน้ำมันกัญชาเข้าใต้ลิ้นที่ควบคุมปริมาณการหยดแต่ละหยดค่อนข้างยาก ทำให้ขนาดการใช้แต่ละครั้งไม่แน่นอน และ3.แผ่นแปะซึมผ่านผิวหนัง เป็นการให้ยาอีกทางหนึ่ง ที่เริ่มนิยมมากขึ้น โดยไม่ต้องรับประทานเข้าไป เนื่องจากตัวยาในแผ่นแปะจะซึมผ่านทางผิวหนังเข้าไปในกระแสเลือด จัดเป็นรูปแบบยาเตรียมที่ใช้เทคโนโลยีที่ค่อนข้างใหม่ในการพัฒนายา และได้เริ่มใช้กับยาแผนปัจจุบัน ได้แก่ ยาแก้ปวดบางประเภท ซึ่งเมื่อให้ยาทางปากจะทำให้เกิดอาการข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ระคายเคืองกระเพาะอาหาร จึงช่วยลดอาการข้างเคียงจากยาได้

จับตาความร่วมมือ ‘อภ.-มว.’ พัฒนาผลิตภัณฑ์ กัญชาเมดิคัลเกรดรูปแบบหลากหลาย

ทางทีมวิจัยคณะเภสัชศาสตร์มีประสบการณ์ในการพัฒนาแผ่นแปะซึมผ่านผิวหนังของสารสกัด สมุนไพรหลายชนิด เช่น สารสกัดกระชายดำ และสารสกัดว่านชักมดลูกมาแล้ว ดังนั้น จะสามารถพัฒนาแผ่นแปะสารสกัดจากกัญชาได้ในเวลาอันสั้น โดยรูปแบบยาเตรียมแบบใหม่ที่กล่าวข้างต้นของสารสกัดกัญชาที่จะพัฒนานี้จะสามารถใช้ได้กับโรคต่างๆ ที่มีการศึกษาวิจัยมาแล้ว โดยจะบรรจุปริมาณสารสำคัญ ในชนิดและปริมาณที่เหมาะสมลงไป เช่น ต้องการสูตร THC ต่อ CBD เป็น 1 ต่อ 1 เพื่อแก้อาการคลื่นไส้อาเจียนในผู้ป่วยโรคมะเร็งที่รับยาเคมีบำบัด หรืออาการปวด ก็สามารถใส่ส่วนผสมลงไปตามสูตร หรือต้องการสาร CBD สูง เพื่อรักษาโรคลมชักในเด็ก หรือต้องการ THC สูงในกรณีต้องการเพิ่มความอยากอาหารหรือลดอาการปวดปลายประสาท เป็นต้น ก็จะได้สรรพคุณตามต้องการ

คาดว่าผลิตภัณฑ์เหล่านี้จะช่วยให้นาฬิกาชีวิตของยาแม่นยำมากขึ้น ลดอาการข้างเคียง และมีความสะดวกในการใช้ คาดว่าภายใน 1 ปีจะผลิตออกมาได้

จับตาความร่วมมือ ‘อภ.-มข.’ พัฒนาผลิตภัณฑ์ กัญชาเมดิคัลเกรดรูปแบบหลากหลาย

“เบื้องต้น อภ.ได้ให้ทาง มข.จัดทำกรอบระยะเวลาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจน และตรงตามวัตถุประสงค์มากขึ้น โดยมข.จะเน้นสารสกัดกัญชาจากกัญชาสายพันธุ์ไทยเป็นหลัก โดยจะใช้สายพันธุ์ที่องค์การเภสัชกรรมมีอยู่แล้ว และสายพันธุ์ของไทย นอกจากนี้ เรายังจะขอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เรื่องการปลูกด้วย อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ มข. วางกรอบการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสารสกัดกัญชาไว้อย่างน้อย 9 รูปแบบยาเตรียม เช่น สเปรย์ แคปซูลเหลว ยาเม็ดคอม และครีม เป็นต้น ” ศ.ดร.ภญ.บังอร กล่าวทิ้งท้าย